

GEOGRAFIES LITERÀRIES

Serra de Miralles (Anoia)

18 de desembre de 2016

Itinerari: Miralles, castell de Miralles, Grony de Miralles, castell de Queralt i Bellprat

SEAS

Secció Excursionista de l'Ateneu Santjustenc (SEAS)

www.santjust.org/seas

En memòria d'Isidor Cònsul

Castell de Miralles. Foto de Lluís Solé.

Relleu i vegetació

Les serres de Miralles i de Queralt constitueixen una sèrie de relleus alineats de NE a SO, entre les conques de l'Anoia i el Gaià. Aquestes alineacions, formades per alternances de calcàries, gresos i margues, estan fortament inclinades cap el NO, de tal forma que les capes més dures en la cara sud mostren com escarpats quasi verticals, mentre que cap el nord donen lloc a vessants menys inclinats totalment coberts de bosc.

El punt culminant d'aquestes serres és el Grony de Miralles (866 m) situat al costat de l'Agulla Grossa de Miralles (847 m), des d'on s'albira una magnífica perspectiva de la Serralada Prelitoral i del Pirineu. La serra de Queralt, en la part més occidental, culmina en el turó de Queralt (856 m), on hi trobem el castell que pren el mateix nom. Aquestes serres enllacen ja amb els altiplans de la Depressió Central catalana.

La vegetació original d'aquestes serres era l'alzinar i el carrascar, dels quals encara en queden algunes restes, si bé en la seva major part han estat substituïts per pinedes de pi blanc i a voltes de pi pinyoner, amb un sotabosc força dens de romaní, bruc d'hivern i bufalaga. En algunes fondalades es pot trobar una vegetació arbòria de ribera i alguna roureda de roure de fulla petita.

Els castells de Miralles i de Queralt

Durant segles, aquestes terres van ser terres de frontera, com ho manifesta l'abundància de restes de castells i forteses. En l'excursió podrem veure els castells de Miralles i de Queralt.

Les primeres notícies del castell de Miralles són de l'any 960, on consta una donació del comte Borrell II a Enric Bofill de Cervelló, coincidint amb l'inici del repoblament de la vall de l'Anoia. Amb els anys va passar per diverses famílies entre elles les quals la dels Montcada i dels Fernández de Córdoba, ducs de Medinaceli. L'any 1845 ja consta que el castell es troba enderrocat.

Sota el castell es conserva en bon estat l'església de Santa Maria dels s XII i XIII.

A la part més occidental del recorregut de l'excursió trobem les restes del castell de Queralt i de l'església de Sant Jaume de Queralt.

El castell, avui dia totalment enderrocat, es troba en la part més occidental de la serra de Queralt, en el límit entre l'Anoia, la Conca de Barberà i l'Alt Camp. En

Caminant pel costat dels contraforts de la serra de Miralles. Foto de Jordi Gironès.

Castell de Queralt. Foto de Lluís Solé.

el segle X representava l'extrem de la Marca Hispànica.

L'església, de la qual se'n té notícia des de l'any 1088, fou sempre la capella de la fortalesa, encara que és possible que n'existís una base anterior, ja que del castell hi ha informació des del s X pels drets que n'ostentava el bisbe d'Urgell. De la construcció del s.XI en queden pocs vestigis i l'edifici ha estat modificat en diverses ocasions. Actualment, sense culte, és patrimoni arquitectònic de Catalunya i es troba en procés de restauració.

El castell de Queralt es construeix entre els anys 880 i 897, quant el comte Guifred organitza el repoblament del comtat d'Osona, essent en aquell moment el castell situat al límit més occidental. Posteriorment fou venut als vescomtes de Barcelona i als vescomtes d'Osona. El primer que emprà el locatiu de Queralt en el seu cognom és Guillem Bernat de Queralt, mort l'any 1084 i que fou el principal impulsor del repoblament de les terres de ponent del castell. Posteriorment passen a anomenar-se comtes de Santa Coloma, traslladant la seva residència a la vila de Santa Coloma de Queralt.

Castell de Queralt vist des de prop de Bellprat. Foto de Jordi Gironès.

L'excursió

En aquesta ocasió hi ha només una sola excursió que sortint del lloc de Ca l'Escolà de Santa Maria de Miralles s'enfila al castell de Miralles per seguir després la mateixa alineació de la serra de Miralles, abans indicada de NE a SO, en direcció a l'altre castell, el de Queralt.

Abans, però, hi haurà la possibilitat de pujar al Grony de Miralles, actualment un dels 100 cims de la Federació d'Entitats Excursionistes de Catalunya. Després d'haver visitat el castell de Queralt el camí acaba al poble de Bellprat, després d'haver girat abans un tram en direcció nord. Al mateix nucli de Bellprat tenim previst celebrar el Nadal.

Es tracta d'una excursió d'uns 12 km sense grans desnivells, llevat de la pujada d'uns 70 m fins al Grony de Miralles.

Lluís Solé
SEAS, desembre de 2016